

Approachment of University Students to Cheating: A Phenomenological Study*

Nazan SEZEN-YÜKSEL**

Received date: 27.02.2017

Accepted date: 26.03.2018

Abstract

This study aims to determine university students' views on cheating in exams, to reveal the reasons as to why they cheat in exams, and to find answers to how this behaviour can be prevented. Designed as a qualitative study, this is a phenomenology study. Participants were 3 students enrolled at the department of mathematics education at a state university. The main data gathering tool in the study is the interview form. Observation was used in order to form a basis for the interviews so that it could be seen whether students to be taken into the study exhibit this behavior or not. Questions in the interview form were supported by probes for explanation. At the end of the study, students' perception of cheating was gathered under two themes "Cheating according to students" and "Reasons for cheating". The theme Cheating according to students consists of "principle of equality, belief, acceptance of cheating" categories. The theme "Reasons for cheating" contains "caution, work load, change of situation" categories.

Keywords: Cheating, phenomenology, qualitative design.

* A part of this study presented as paper in EJER Congress 2015.

** Hacettepe University, Faculty of Education, Mathematics Education, Ankara, Türkiye; nsezen@hacettepe.edu.tr

Üniversite Öğrencilerinin Kopya Yaklaşımları: Bir Olgubilim Çalışması*

Doi numarası: 10.17556/erziefd.295122

Nazan SEZEN-YÜKSEL**

Geliş tarihi: 27.02.2017

Kabul tarihi: 26.03.2018

Öz

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin kopyaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi, bu görüşler doğrultusunda öğrencileri kopyaya iten nedenlerin ortaya çıkarılması ve bu davranışın nasıl engelleneceği sorusuna cevap bulunması amaçlanmıştır. Bu amaçla; kopyaya sebep olan kopyanın sebep olduğu durumlar ve kopyaya karşı alınabilecek önlemler incelenmiştir. Nitel olarak desenlenen bu çalışma, bir olgubilim çalışmasıdır. Katılımcılar, bir devlet üniversitesinin matematik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerden oluşan 3 kişi olarak belirlenmiştir. Çalışmada asıl veri toplama aracı olarak görüşme formu yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışmada gözlem, araştırmaya alınacak öğrencilerin bu davranışı gösterip göstermediğinin tespitiyle görüşmelere temel oluşturması amacıyla yapılmıştır. Görüşme formundaki sorular, açıklamaya yönelik sondalarla desteklenmiştir. Çalışma sonunda, kopyaya yönelik algılar “Öğrenci gözüyle kopya ve Kopyaya iten nedenler” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Öğrenci gözüyle kopya teması; “eşitlik ilkesi, inanç, kopyayı kabullenme” kategorilerinden oluşmaktadır. Kopyaya iten nedenler ise “tedbir, iş yükü, durum değişimi” kategorilerini içermektedir.

Anahtar kelimeler: Kopya, olgubilim, nitel desen.

*Bu çalışmanın bir kısmı EJER Congress 2015’de bildiri olarak sunulmuştur.

** Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi, Ankara, Türkiye; nsezen@hacettepe.edu.tr

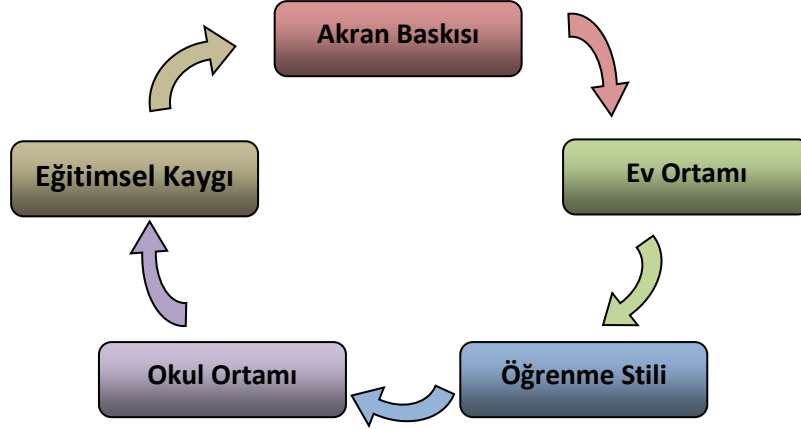
1. Giriş

Kopya, eğitim sisteminin hemen her aşamasında karşılaşılan bir olgudur. Kopyanın sözlük anlamı, “bir sınavda soruları cevaplamak için başka birinden veya yerden gizlice yararlanma; yazılı sınavda gizlice bakmak için hazırlanmış kağıt” (TDK Büyük Sözlük) şeklindedir. Bir diğer tanıma göre kopya çekme, öğrencinin başarılı olma amacını gerçekleştirmek üzere sınav öncesi ve sınav sırasında yaptığı etik olmayan eylemler ile kendisine ya da bir başka öğrenciye menfaat sağlamasıdır (Özden ve Özdemir-Özden, 2015). Literatürde kopyanın bu anlamlarının yanı sıra akademik ve eğitsel anlamlarıyla da karşılaşılmaktadır. Eğitsel anlamda kopyanın tanımı “bireyin sözde başarılı olma amacına hizmet edecek veya başarısız olmasını engelleyecek farklı şekillerde usulsüzce elde edilen bilgi, belge veya materyali fütursuzca kullanması” olarak yapılmıştır (Çetin, 2007). Akademik anlamda kopya ise, öğrencinin sınav notunu yükseltmek için kanun ve mevzuata uygun olmayan kaynaklardan bilgileri elde etmesi ve kullanması (Eisenberg, 2004) ve kendisinin olmayan akademik çalışmaları kendisinin gibi düşünmesidir (Jensen vd., 2002).

Verilen tanımlardan yola çıkarak kopyanın hangi yolla olursa olsun bir sorun teşkil ettiği sonucu çıkarılmaktadır. Bu anlamda kopyaya sebep olan ve kopyanın sebep olduğu birçok durumdan bahsedilebilir. Kopya üzerine yapılan çalışmalarda, bu davranışın farklı değişkenlerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Kopya ve zeka değişkenlerinin ilişkisi üzerine yapılan çalışmalarda, düşük zekâ seviyesine sahip olan öğrencilerin daha yüksek zekâ düzeyli öğrencilere göre daha fazla kopya davranışında buldukları ortaya konulmaktadır (Johnson ve Gromly 1972; Vitro, 1971; Kelly ve Worell, 1978). Cinsiyet ve kopya eğilimi arasındaki ilişkiye yönelik çalışmalar ise farklı sonuçlar doğurmaktadır. Yangın ve Kahyaoğlu (2009) öğretmen adayları ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına nazaran daha fazla kopya çekme eğiliminde olduklarını belirtmişlerdir. Kaymakcan (2002) da aynı görüşü desteklemektedir. Bu çalışmalardan elde edilen sonucun aksine Er ve Gürkan (2011) ın öğretmen adaylarıyla yaptıkları çalışmada kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına nazaran daha fazla kopya çekme eğilimi gösterdiklerini belirlemişlerdir. Kopya ile ilişkili olarak ele alınan bir diğer değişken ise akademik performanstır. Buna göre başarı baskısı, başaramama endişesi, yüksek not alma amacı ile kopya davranışı arasında bir ilişki olduğu ileri sürülmektedir (Calabrese & Cochran, 1990; Semerci, 2004).

Özden vd. (2015), kopya çekme nedenlerini bireysel etmenler ve çevresel etmenler olmak üzere iki tema halinde ele almışlardır. Buna göre bireysel etmenler; öğrencileri kopya çekmeye yönlendiren kişisel özellikler, akademik kazanç sağlama ve düşük özyeterlik algısı iken; çevresel etmenler, öğretim elemanlarının eylemleri ve özellikleri, sınavlara dayalı sistem ve sınavların içeriği, derslerin içerik yapısı, akranların etkisi, kurumsal özellikler ve ailenin beklentilerine yanıt verme gereksinimi olarak belirlenmiştir.

Sarita (2015) ise kopya çekme nedenlerini beş başlık altında toplamıştır (Şekil 1). Sarita tarafından ortaya çıkarılan faktörlere göre, akran grupları grup içerisinde yapılan davranışlardan doğrudan etkilenmektedirler ve kopya da bu davranışlardan biri olabilir. Ayrıca ev ortamında ebeveynlerin çocuklar üzerinde başarı baskısı kurması, çocukları kopyaya itebilmektedir. Diğer yandan öğrenciler kendilerine uygun öğrenme stili ile karşılaşmadıklarında başarısız olabilir ve kopyaya başvurabilirler. Bir diğer faktör olan okul ortamı, okulun sosyal ortamı ve öğretmenlerin sınıf ortamını düzenlemeleri ile ilgilidir. Son olarak eğitimsel kaygı, kaygı ve akademik kaygının kombinasyonu olarak ortaya çıkmaktadır.

Şekil 1. Kopyaya neden olan faktörler (Sarita, 2015)

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kopyayı nasıl algıladıklarını belirlemek ve kopyanın çeşitli değişkenlerle ilişkisini ortaya çıkarmaktır. Yapılan çalışmalarda, bir sorun olduğu kesin bir dille ortaya konulan kopya davranışının hala gösteriliyor olmasının, öğrencilerin bu davranışa farklı anlamlar yüklemesi olarak düşünülmesi çalışmanın çıkış noktasıdır. Literatürde yer alan çalışmaların nicel ağırlıklı olmasının, gerçekten bu davranışı sergileyen öğrencilerin görüşlerinin ağırlıklı olarak dikkate alınamamasına neden olacağı düşüncesiyle, bu çalışmada kopya çekme eğilimi gösteren öğrencilerin düşünceleri alınmıştır. Özden ve Özdemir-Özden (2015), çalışmalarında kopya konusuna ilişkin gerçekleştirilen nicel araştırmalara ek olarak derinlemesine bir bakış açısı elde etmek için nitel araştırmalar gerçekleştirilmesini önermişlerdir. Özden vd. (2015)' in çalışmalarında ise kopya konusuna ilişkin yapılan nitel çalışmaların alanyazına anlamlı bir katkı sağlayacağı belirtilmektedir. Bu anlamda bu çalışmanın kopya çekmeye ilişkin öğrenci görüşlerini anlamlı bir şekilde düzenleyerek literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın katılımcılarının kopya davranışını gösteren öğrencilerden seçilmiş olması, gerçek duygularını gizlemeden yansıtmaları adına önemli bir etmen olarak görülmektedir. Bu durum, bu çalışmayı benzer konunun incelendiği çalışmalardan farklı kılmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseninde tasarlanmıştır. Olgu bilim (fenomenoloji) çalışmaları, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlar (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.2. Araştırmanın Bağlamı ve Katılımcılar

Çalışma kapsamına alınacak öğrenciler, dönem içerisinde ve sonunda yapılan ara ve genel sınavlarda gözlemlenerek, bu sınavlarda kopya çekme eğilimi göstermiş öğrencilerden seçilmiştir. Bu anlamda örnekleme yöntemi olarak "tipik durum" esas alınmıştır. Çalışmanın katılımcıları, Ankara' da yer alan bir üniversitenin matematik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören üç öğrencidir. Çalışmada, öğrencilerin gerçek isimleri gizli tutularak araştırmacı tarafından verilen kod isimleri kullanılmıştır.

Katılımcılar başarı düzeyi, genel akademik ortalamaları (2.00 ile 3.00 arasında) gözönünde bulundurularak orta düzey olarak belirlenmiştir. Ayrıca katılımcılardan Alp 3., Eda ve Efe 4. sınıf öğrencileridir.

2.3. Verilerin Toplanması

Olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir. Bu tür araştırmalarda gözlem genellikle görüşmelere temel oluşturma ya da destekleme amacıyla bir veri toplama aracı olarak kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Bu çalışmada asıl veri toplama aracı olarak görüşme formu yaklaşımı benimsenmiştir. Görüşme formu yöntemi, benzer konulara yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır. Çalışmada gözlem, araştırmaya alınacak öğrencilerin bu davranışı gösterip göstermediğinin tespit edilerek, görüşmelere temel oluşturması amacıyla yapılmıştır. Görüşme formundaki sorular açık uçlu sorular olup, açıklamaya yönelik sondalarla desteklenmiştir. Görüşme formunda yer alan sorular uzman görüşüne sunulmuş ve uzman görüşü doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. Bu formda öğrencilere, “kopyanın tanımını yapabilir misin?, Kopya çekmek sana kendini nasıl hissettiriyor?, Neden kopya çekmeye ihtiyaç duydun?” tarzında sorular yöneltilmiştir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerin her biri olabildiğince dış etkenlerden uzak ve sessiz bir ortamda (boş derslik veya ofis) gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden Alp ile yapılan görüşme 8.24 dakika; Eda ile yapılan görüşme 8.20 dakika ve Efe ile yapılan görüşme 14.51 dakika sürmüştür.

2.3.1. Geçerlik ve Güvenirlik

Veri kaynaklarının çeşitlendirilmesi, farklı özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya dahil edilmesi ve bu şekilde farklı algıların ve yaşantıların ortaya konularak çoklu gerçekliklere ulaşılması bakımından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu çalışmada, farklı cinsiyetten ve başarı düzeylerinden öğrencilerin seçilmesi, veri kaynaklarının çeşitlendirilmesi dolayısıyla çalışmanın geçerlik- güvenirliliğinin artırılması amacıyla yapılmıştır. Yine aynı amaçla, katılımcılara ilişkin ayrıntılı betimlemeye özen gösterilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada her bir katılımcının video ve ses kaydının çözümlemesi yapılarak içerik analizi uygulanmıştır. Çözümlemesi yapılan görüşmeler kodlanarak, ilgili temalar oluşturulmuştur. Kodlama sürecinde Corbin ve Strauss (1990) tarafından tanımlanan “Genel bir çerçeve içinde yapılan kodlama” tekniği kullanılmıştır. Buna göre, ilgili literatürde var olan kodlara verileri incelerken karşımıza çıkan yeni kodların eklenmesiyle yeni bir kod listesi elde edilmiştir.

3. Bulgular

Öğrenci görüşmelerinin analizi sonucunda, öğrenciler tarafından kopya kavramına yönelik algılar “Öğrenci gözüyle kopya ve Kopyaya iten nedenler” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Öğrenci gözüyle kopya teması; “eşitlik ilkesi, inanç, kopyayı kabullenme” kategorilerinden oluşmaktadır.

Eşitlik ilkesi kategorisinde, öğrencilerin kopyaya ilişkin “haksız kazanç, çalışanın hakkının yenilmesi, belli durumdaki öğrenciler için kopyaya göz yumulması” ifadelerini kullandıkları görülmektedir. Bu duruma ilişkin Eda'nın ifadeleri şu şekildedir:

-Yani sonuçta evet kopya haksız kazanç ve çalışan arkadaşlarınızın hakkını yemiş oluyorsunuz. Ama kesin sınırlar çizilmemeli kopya için. Yani bazı durumdaki öğrenciler için kopyaya göz yummak gerekir.

-Peki kopya çekmesine göz yumulacak öğrenciler hangi öğrencilerdir?

-Öğrencinin çalıştığından eminsinizdir, ama sınavda panik olduğunu fark edersiniz mesela; dersteki durumu iyidir, aslında kopyaya ihtiyacı da yoktur ama sadece sınavda kendini rahat hissetmesi için müsaade edilebilir öğrenciye.

- Bu durum diğer öğrencilere haksızlık olmaz mı?

- Hayır olacağını düşünmüyorum.

Efe ise, arkadaşlarının ister başarılı ister başarısız olsun kopya çekmesinin kendisini etkilemeyeceğini ve bunu bir eşitsizlik olarak görmediğini belirtmiştir. Alp ile yapılan görüşmede, eşitlik ilkesi kategorisi altında şu ifadeler yer almaktadır:

- Kopya haklı bir şey değil bence. Bildiğiniz hırsızlık. Ayrıca insanın bildiğini başkalarıyla paylaşması, diğerlerinin hakkını yemesi anlamına gelir. Bu da adaletsizliktir işte...

İnanç kategorisinde, öğrencilerin eşitlik ilkesinin yanı sıra durumun inanç boyutuna yönelik dile getirdikleri huzursuzluklarına yönelik ifadeler yer almaktadır. Eda'nın bu kategoride yer alan görüşleri şu şekildedir:

- Aslında hiçbir kopya haklı değil bence, hak değil çünkü her şeyden önce yani Hak' kı düşünen bir insan için doğru yol değil...

Alp, kopya eğilimini kabullenmemek konusunda ısrarcı bir katılımcı olarak dikkat çekmektedir.

- Bugüne kadar ben kopyayı hiç çekmedim, hani bir kere tenezzül ettim ama ona da kopya denmez. Yani, ben kendi çapıma göre kopya değil diyorum ona. Ama sonuçta tabii ki o da bir suçtur. Ama kopyanın tanımını yapamıyorum. Çünkü bugüne kadar çok şükür öyle bir şeye fırsatım olmadı, bir hata yaptım ama en sonunda kabul ediyorum.

Kopyayı kabullenme kategorisinde, öğrencilerin kopyaya ilişkin "kurtuluş yolu, yardımcı, son çare, daha düzgün bir sınav kağıdı" ifadelerini kullandıkları görülmektedir. Eda ile yapılan görüşmede bu konuya ilişkin aşağıdaki görüşler alınmıştır:

-Kopya bence çok zor durumda kalındığında başvurulacak bir yardımcı, son çaredir. Çok mecbur kalındığında, yani çalışıp sadece kontrol amaçlı kopya çekiyorsanız o kadar da kötü olarak görülmemelidir bana göre...

Efe ise kopyayı bir kurtuluş yolu olarak gördüğünü belirttikten sonra bir öğretmen gözüyle baktığında hangi durum söz konusu olursa olsun kopyaya göz yummayacağını ifade etmiştir. Alp ise bu konuda yalnızca sınav kağıdının daha güzel görünmesi için kopya çektiğini ifade etmiş ve eklemiştir "Sırf daha güzel daha düzgün olsun diye...".

"Kopyaya iten nedenler" teması; "tedbir, iş yükü, durum değişimi" kategorilerinden oluşmaktadır. Bu kategorilerden ilki olan "tedbir" kategorisinde öğrencilerin kopyayı bir bilgi kaynağı değil yalnızca kontrol amaçlı kullandıklarına dair ifadeler yer almaktadır. Bu konuya ilişkin Eda'nın görüşleri şu şekildedir:

- ... yani, kopya hazırladım sınav öncesinde diyelim. Bunu kesinlikle kullanıcam diye düşünmüyorum. Sınavda soruları kendim yaptıktan sonra kontrol amaçlı kullanabilirim ya da hiç kullanmam. Ama en azından onun orda olduğunu bilmek rahat hissettiriyor insana kendini...

Efe'nin görüşmesinden, "tedbir" kategorisinde ele alınan kısım ise şu şekildedir:

- ... kopya çekmek için de değil, öyle sınav bittiği zaman hani ön tarafın kağıdına şöyle bir gözü iliyor insanın, acaba ne yaptı hani. Ama orada bütün soruyu getiremez zaten 10 saniye sürede, ama şöyle bir bakıyorsun hani, bakalım sonucu ne buldu acaba, benle aynı mı? Doğrumu yaptı? Mesela benim... belki ben eminim cevabımdan o ne buldu diye merak ediyor insan bakıyor...

İkinci kategori olan "iş yükü" kategorisinde, öğrencilerin sınavlar ve diğer iş yüklerinden kaynaklı zaman sıkıntısının çalışmaya daha az zaman ayırmaya ve bu durumunda kopyaya neden olduğuna dair bilgiler elde edilmiştir. Eda'nın bu konudaki ifadeleri oldukça dikkat çekicidir:

- Ben kopyayla üniversitede tanıştım, bundan önce hiç ihtiyacım olmamıştı çünkü çalışmayı seven bir insanım. Yani, bana bir şey verilsin ben çalışırım, sonuna kadar hiç problem değil ama o kadar çok çalışılacak şey var ki yani işin içinden çıkamıyorsunuz ve çaresiz kalıyorsunuz bir yerde...

- Şimdiye kadar böyle bir şey yoktu diyorsun, üniversiteye gelinceye kadar öyle mi?
- Yok, kesinlikle. Çünkü çalışılacak şeyler belliydi, bir düzenim vardı ve çalıştıkça başarı... Aslında şöyle bir şey var, başardıkça daha çok başarmak istiyordum ve daha çok çalışıyordum. Biraz üniversitede başarısızlıklar yaşayınca insan çalışmaktan soğuyor. Birde o var."

Üçüncü kategori olan "durum değişimi" kategorisi, Eda'nın yukarıdaki ifadesini de içeren ifadelerden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Eda'nın da belirttiği üzere, lise hayatından üniversite yaşamına geçiş; bireysel sorumluluğun artması ile birlikte kişisel çalışma alışkanlıklarını beraberinde getirmektedir. Bunun sonucunda yaşanan bazı başarısızlıklar kopya gibi istenmeyen durumlara, öğrencilerin yönelmesi ile sonuçlanmaktadır. Bu duruma ilişkin olarak Efe ile yapılan görüşmeden şu kısım alınmıştır:

-... ben çalışkandım lisede zaten, benden çekiyorlardı ben kopya veriyordum lisedeyken. Hatta ben yine de şimdi çalışsam yapacağıma inanıyorum da, üniversite ilk senemde işte bocaladım onu kurtarmaya çalışıyorum.

4. Tartışma ve Sonuç

Öğrenci görüşmelerinin analizinden elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin kopyayı "eşitlik, inanç ve kopyayı kabullenme" kategorileri kapsamında ele aldıkları görülmektedir. Bu sonuç literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir. Semerci (2004) yaptığı çalışmada, öğrencilerin kopyayı övünülecek bir davranış olarak görmedikleri, kopya çekmenin bir aile terbiyesi olduğu (kopyayı nasıl tanımladıkları), kopya çekmenin kısmen haram ve günah olduğu (inanç) ve araştırma grubundaki öğrencilerin bir kısmı "Sınıfta öğrencilerin yarısı kopya çekiyor" derken, diğer bir kısmının "Hemen herkesin kopya çektiğini" vurguladıkları (kopyayı kabullenme) sonucuna varmıştır. Lickona (1991), kopya çekmenin kopya çekmeyenlere yapılan bir haksızlık olduğunu savunmuştur (eşitlik). Kaymakcan (2002), öğrencilerin çoğunun kopyayı engellenmesi gereken kötü bir davranış olarak gördüğünü, fakat hırsızlık gibi ahlaken kötü olabilecek bir davranış olarak algılamadıklarını belirtmiştir ve kopya çekenlerin öğrenciler

tarafından “düzenli çalışmayan öğrenci” olarak tanımlandığını vurgulamıştır. Watson ve Sotile (2010) çalışmalarında, bir öğrencinin kopya çekmesinin, o öğrencinin zayıf bir ahlak anlayışına sahip olduğuna dair bir işaret olabileceğini iddia etmektedirler. Yine Alemdağ ve Alemdağ (2015) çalışmalarında, bu çalışmadan elde edilen inanç boyutunu destekler şekilde bazı öğrencilerin kopya çekmeyi dini/ahlaki etkenlerden dolayı reddettiklerini vurgulamaktadırlar.

Sonuç olarak öğrencilerin kopyayı bir sorun olarak gördükleri ve bu davranışı mazur gösterecek bazı gerekçeler aradıkları bir gerçektir. Görüşmelerde en sık tekrarlanan ifadenin “eşitlik” olması bu anlamda göze çarpmaktadır. Kopyanın en çok öğrenciler arasındaki eşitlik ilkesini zedelemesi nedeniyle sorun olarak görülmesi öğrencilerin bu durumdan duydukları rahatsızlığı ortaya koymaktadır.

Yapılan görüşmeler sonucunda, genel anlamda öğrencileri kopyaya iten nedenler dersi geçme isteği, kopyayı tedbir olarak görmeleri, ders yükü, çaresizlik olarak sıralanmaktadır. Bu anlamda elde edilen maddeler literatürle uygunluk göstermektedir (Çetin, 2007; Bozdoğan ve Öztürk, 2008; Semerci, 2004). Polat (2017), Türkiye’de kopya çekme davranışını inceleyen araştırmaları incelediği meta-sentez çalışmasında bu faktörleri; dersten kalma korkusu, sınavlara yeteri kadar hazırlık yapmama/yapamama, okulu uzatıp ailesine ve çevreye rezil olmama, kopyasız iyi bir not alabilme konusunda kendine güvenmeme, başarısız olma... şeklinde sıralamaktadır. Yine Sarita (2015) tarafından ortaya konulan kopyaya neden olan faktörler arasındaki eğitimsel kaygı bileşeni bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Alemdağ ve Alemdağ (2015) çalışmalarında kopyaya iten nedenlerin başında not kaygısının geldiğini belirtmektedirler. Öğrencilerle yapılan görüşmelere göre üniversite yaşamının getirdiği değişiklikler bu tür davranışlara yol açabilmektedir. Üniversiteye kadar ki öğrenim hayatları boyunca çalışma alışkanlıkları ve sınavlar bakımından genellikle bir rehber eşliğinde hareket eden öğrencilerin, üniversiteye geldikleri anda itibaren bir bocalama yaşadıkları görülmektedir. Kendi ders çalışma alışkanlığını kazanamamış öğrencilerin başarısızlıkla tanışması ve dolayısıyla kopyayı bir çözüm yolu olarak görmesi kaçınılmaz hale gelmektedir.

Bilindiği üzere Brownel (1928; akt. Kaymakcan, 2002) kopya konusunda en kapsamlı çalışmalardan birini yapmıştır. Bu çalışmada, kopya çeken öğrencilerin çekmeyenlere göre daha az zeki ve dışa dönük kişilik yapısına sahip öğrenciler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bakımdan, ders sorumlularının öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarına mümkün mertebe özen göstererek, bu kişilikleri ortak özellikler altında toplayarak bu özelliklere hitap edecek tarzda bir yöntem izlemesi gerekir. Ayrıca kopya her zaman başarısız öğrencileri başvuracağı bir araç olarak düşünülmemeli, zaman zaman başarılı öğrencilerin de bu yola başvurdukları göz önünde bulundurulmalı ve bu öğrenciler de dikkat kapsamına alınmalıdır.

Öğrencilerden edinilen ve literatürün de desteklediği bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin kopyanın gösterilmemesi gereken bir davranış olduğu konusunda hemfikir olduğu görülmektedir. Öğrencilerin en fazla ders geçme kaygısıyla kopyaya başvurdukları gözönünde bulundurulduğunda sonuç odaklı değil süreç odaklı değerlendirme yöntemlerinin ön plana çıkması gerektiği görülmektedir. Sınava bağlı olarak başarı değerlendirilmesinin yapılması sınavda meydana gelen kopya tarzı olumsuz davranışlar nedeniyle hem öğrencinin kendisini hem de ders sorumlusunu yanıltabilmektedir. Öğrencilerin bazı durumlarda kopyanın mazur görülmesi gerektiği düşüncesinden yola çıkarak kopya davranışına kesin sınırların çizilmesi ve hangi davranışların kopya olarak sayılması gerektiği konusunda öğrencilere bilgi verilmesi faydalı olacaktır.

Öğrencileri kopyaya iten nedenlerden birinin de iş yükü ve durum değişimidir. Öğrencilere üniversiteye adım attıkları andan itibaren adaptasyon süreci ile ilgili çeşitli etkinlikler yapılması bu etkinliklerde kişisel özelliklerin ön plana çıkarılması üniversite yaşamının getirdiği akademik iş yükünü ya da bilişsel yükü daha anlayışlı bir şekilde karşılamalarını sağlayabilir.

Yapılacak çeşitli etkinliklerle kopyaya karşı önlemler alınabilir, bu yolla kopya çekme davranışı veya eğilimi engellenebilir veya en aza indirgenebilir. Sınav öncesi, sınav yapılacak ortamın kontrolü, oturma düzeninin belirlenmesi, kopyaya yönelik uyarıların etraflıca yapılması ve öğrenciye kendi yorumunun istendiği sorular yöneltmesi bu önlemlerden bazıları olarak ele alınabilir.

Kaynaklar

- Alemdağ, C. & Alemdağ, S. (2015). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Kopya Çekme Davranışları. *International Journal of Science Culture and Sport, Special Issue 3*, 317-335.
- Bozdoğan, A. E. & Öztürk, Ç. (2008). Why Do Teacher' Candidates Cheat?. *Elementary Education Online*, 7(1), 141- 149.
- Calabrese, R.L. & Cochran, J.T. (1990). The Relationship of Alienation to Cheating Among a Sample of American Adolescents. *Journal of Research and Development in Education*, 23 (2), 65-72.
- Corbin, J. & Strauss, A. (1990). Grounded Theory Research: Procedures, Canons, And Evaluative Criteria. *Qualitative Sociology*, 13 (1), 3- 21.
- Çetin, Ş. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Kopya Çekme Davranışlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 175, 129-142.
- Eisenberg, J. (2004). To Cheat Or Not To Cheat: Effects Of Moral Perspective And Situational Variables On Students' Attitudes. *Journal of Moral Education*, 33 (2), 163- 178.
- Er, K. O. & Gürkan, U. (2011). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlilik Algıları ve Kopya Çekmeye İlişkin Tutumları Arasındaki İlişki. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(26), 1-18.
- Jensen, L. A., Arnett, J. J., Feldman, S. H. & Cauffman, E. (2002). It's Wrong But Everybody Does It: Academic Dishonesty Among High School And College Student. *Contemporary Educational Psychology*, 27, 209-228.
- Johnson, C.D. & Gromly, J. (1972). Academic Cheating: The Contribution Of Sex, Personality And Situational Variables. *Developmental Psychology*, 6, 320-324.
- Kaymakcan, R. (2002). İlahiyat Öğrencilerinin Kopya Çekmeye Karşı Yaklaşımları. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (5), 121- 138.
- Kelly, J. A. & Worell, L. (1978). Personality Characteristics, Parents Behaviors, And Of Subject In Relation To Cheating. *Journal of Research in Personality*, 12, 179-188.
- Lickona, T. (1991). *Education For Character: How Our Schools Can Teach Respect And Responsibility*. New York: Bantam Books.
- Özden, M. & Özdemir Özden, D. (2015). Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Dayalı Olarak Akademik Usulsüzlük Davranışlarının Belirlenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 5(1), 88-98.
- Özden, M., Uçansoy-Baştürk, A. & Demir, M. (2015). Kopya çektim, çünkü... : Bir Olgubilim Çalışması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6 (4), 57- 89.

- Polat, M. (2017). Türkiye’de Öğrenciler Neden Kopya Çeker? Bir Meta-Sentez Çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 223-242
- Sarita, R.D. (2015). Academic Cheating Among Students: Pressure of Parents and Teachers. *International Journal of Applied Research*, 1 (10), 793- 797.
- Semerci, Ç. (2004). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Kopya Çekmeye İlişkin Tutum Ve Görüşleri. *Firat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 18(3), 139- 146
- Vitro, F. T. (1971). The Relationship Of Classroom Dishonesty To Perceived Parental Discipline. *Journal of College Student Personel*, 12, 427-429.
- Watson, G., & Sotile, J. (2010). Cheating in The Digital Age: Do Students Cheat More in Online Courses? *Online Journal of Distance Learning Administration*, 13(1).
- Yangın, S. ve Kahyaoğlu, M. (2009). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Kopya Çekmeye Yönelik Tutum ve Görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 46- 55.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık

Extended Summary

1. Introduction

The aim of this study is to determine how university students perceive cheating in exams and to reveal the relationship between cheating and various variables. Although it has been shown in other studies that cheating is most definitely a problem the behavior persists. This prompted us to think that students attributed different meanings to cheating, and this notion is the starting point of this study. Thinking that the qualitative nature of the studies in literature does not really make it possible to take cheating students' views in consideration, views of students who are inclined to cheat in exams were taken. Özden and Özdemir-Özden (2015) suggested that qualitative studies be done in addition to quantitative ones so that a thorough viewpoint can be achieved. Özden et al (2015) indicated that qualitative studies on cheating would contribute greatly to literature. Thus, it is thought that this study will make a considerable contribution to literature by meaningfully organizing students' views on cheating in exams.

2. Method

This study is designed in the phenomenology pattern which is one of the qualitative research patterns. Phenomenology studies aim to research phenomena that we cannot fully comprehend although they are not completely foreign to us (Yıldırım and Şimşek, 2006). Students participating in the study were observed during midterms and finals, and were selected among students who have shown an inclination to cheat in the exams. In this sense, "typical case" was used as the sampling method. Participants of the study are three students enrolled at the department of mathematics education at a state university in Ankara. In the study, actual names of participants were not used; instead, they were referred to by a code name given by the researcher.

3. Findings, Discussion and Results

As a result of the analysis of the interviews with the students, students' perception of cheating in exam was gathering under two themes, namely, "Cheating according to students" and "Reasons for cheating." The theme "Cheating according to students" consists of the following categories: principle of equality, belief, acceptance of cheating. In the principle of equality category, it was seen that students used such expressions as "unfair gain, being unfair to the student who studied for the exam, condoning cheating for certain students." In the belief category, there are expressions concerning students' displeasure they voiced in relation to the belief dimension of the situation in addition to the principle of equality. In the acceptance of cheating category, such expressions as "a way of salvation, aide, last resort, a better exam paper."

The theme "Reasons for cheating" consists of the following categories: "caution, work load, change of situation." In the first category, caution, students indicated that they resorted to cheating not as a source of information but as a means of checking whether their answers were correct or not. In the second category, work load, it was revealed that students could spare less time for studying because of other workloads and that this leads to cheating in exams. The third category, change of situation, was formed on the basis of expressions including the above expression by Eda. As also indicated by Eda, the transition from high school life to university life brings forth individual study habits as well as an increase in individual responsibilities. As a result of this, certain failures result in students' leaning towards such unwanted behaviors as cheating in exams.

As a result of the findings obtained from the analysis of the interviews with students, it was determined that students think of cheating in exams under three categories "equality, belief, and acceptance of cheating." This result is parallel to the results of other studies in literature. In Semerci's study (2004), it was concluded that students do not think of cheating in exams to be something to brag about, that cheating is about your family discipline (how they define cheating), that they think of cheating as somewhat sinful and illicit (belief), 5th graders in the study group

say that “half of the class cheats in exams” while 6th graders emphasize that “almost all students cheat in exams” (acceptance of cheating). Lickona (1991) contended that cheating is an injustice done to non-cheaters (equality). Kaymakcan (2002) argued that most students see cheating as a bad behavior that should be prevented but that they do not perceive of it as an ethically wrong behavior like stealing. It was also emphasized in that study that cheating students were called “students who do not study regularly” by other students. According to Kaymakcan, cheating is not a problem that suddenly occurs in universities.

As a result of the interviews done with the participants, we can say that among the reasons that lead students to cheat are the desire to pass the course, seeing cheating as a backup plan, workload, helplessness, students’ views on the evaluation of the exams, trust issues, and the behavior of the instructor. In this respect, obtained items are compatible with literature (Çetin, 2007; Bozdoğan and Öztürk, 2008; Semerci, 2004).

According to the interviews done with the students, changes that the university life brings may cause such behavior. As is known, Brownell (1928; qtd in Kaymakcan, 2002) has done the most comprehensive study on this. Here, it was concluded that cheating students are less bright and less extroverted compared to non-cheating students. In this respect, instructors should pay attention to individual needs as much as possible, and should follow a method that would address these characteristics by collecting them under common qualities. Moreover, cheating should not be thought as something that would be used only by unsuccessful students. It should be noted that academically successful students may also resort to cheating from time to time, and these students should be taken into consideration as well.

In light of the information obtained from students, which is also supported by literature, caution against various different cheating techniques should be taken, necessary warnings and operations before the exams should be done in order to prevent a possible cheating incident. Moreover, instead of directly intervening, an indirect prevention should be observed if the cheating is not blatantly obvious. The aim here is to maintain the order in exam room.

Precaution against cheating can be taken by various activities, and thus cheating behavior or inclination can be prevented or at least minimized. Some of these precautions are checking the exam environment before the exam, designating a seating plan, giving clear warnings about cheating, and asking students questions that would require his or her interpretation.

Araştırma makalesi: Sezen-Yüksel, N. (2018). Üniversite öğrencilerinin kopya yaklaşımları: Bir olgubilim çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(1), 324-335.